

„Øll bygðin segði at

Tá i> vágsgentan Hilda Petersen bara 17 ára gomul giftist við einum enskum hermanni og setti uppá at fara til Onglands við honum, hildu øll, at hon var þúra svøk. Ta> eru nú 54 ár síðani og hon býr enn í Onglandi. “Men je blíve verandi vágbingur til ta> síðsta”, sigur hon

ÁKI BERTHOLDSEN

Tá i> enski vatnflúgvurin setti seg á Vágstjørri tann fyrsta sunnudagin í januar í 1946, var lagnan hjá teirri 17 ára gomlu Hildu Petersen avgjörd.

Tí úr flúgvaranum steig tann 23 ára gamli hermaðurin, Douglas Peters, vanligi nevndur Doug.

Ta> var rættiliga skjótt, at ta> rann saman ímillum vágsgentuna og hermannin, og longu 1. desember sama ári> giftust tey í Vági, og beint aftaná fór hon til Onglands við manninum.

Ta> eru nú 54 ár síðani, men hóast Hilda hevur havt eitt gott og eydnusamt lív í Onglandi, er tó onki pláss í allari verðini sum heimbygðin í Vági.

—“Sjálvt um je bygve í Onglandi, blívi je verandi vágbingur til ta> síðsta”, sigur hon á tí eykenda vágsmálinum, sum ikki er broytt, hóast útisetuna í meiri enn eina hálva öld.

Og at okkurt slag av longslí altíð hevur veri>, foroktar seg ikki, tí hesi 54 áriní í útlegd, hevur hon veri> aftur í Vági og ferast heilar 36 ferir.

— Og hvørja fer>, kósín verur sett ímóti Vági, sigi eg, at nú fari eg heim. Tí sama, hvussu leingi eg búgvi í Onglandi, er ta> altíð Vágur, sum verur heimsta>ur mín.

Linna fyri likam og sál

Vit hittu Hildu, sum er blivin 71 ára gomul, nú hon einafer> aftur er komin aftur til Vágs at ferast. Og í samrøðuni okkara millum ferast tankarnir aftur til farnar dagar, til óvitadagarnar í Vági, til dagin hon hitti Douglas og til eitt gott og langt lív í Onglandi og ikki minst, til toganina ímillum sjálvvaldu útisetuna í Onglandi og longsulín heimaftur aftur til Vágs.

Hon sigur, at hóast Douglas bara var 23 ára gamal, tá i> hann kom til Føroya, var hann tá longu royndur hermaður. Hann bleiv hermaður bara 18 ára gamal og síðani hevði hann veri> alla mylluna runt, ígjøgnum Frakland Tjæskland og Belgia, árenn hann var> sendur til Føroya.

Hjá teimum var ta> heilt væl-signa> vælgerandi, bæði fyri likam og sál at koma til Føroyar, tí her var so friðaligt. Serliga var ta> kvirran, sum hugtók teir, og ta> fall slíkur friur á teir í Føroyum, aftaná ræuleikarnar niðri í Evropa. Og ta> var júst ta>, teir trongdu til, árenn teir vóru sendir heim aftur eftir krígsslok til at liva eitt vanligt lív.

Og kríggj>, ta> fór illa við ættarlínum hjá Doug.

— Tá i> hann gekk í skúla vóru tey 28 børn í klassanum. Men heili

Mynd: Dagfinn Olesen

Tann nú 71 ára gamla Hilda Peters avmynda> niðri á Garabrúgv, har hon átti nógv spor sum óviti. Onkuntí, tá i> eg ikki sovni, so fer-ist eg í huganum líka vesturi av Eiðinum og út ígjøgnum alla bygðina, inn í hvørt hús, har eg plagdi at koma, tá i> eg var óviti og eg siggi hvørt fólk fyri mær. Ta> hjálpir uppá longsulín, sigur hon

15 av teimum fullu í krígnum, so tá i> hann kom heimaftur eftir kríggj>, vóru bara 13 eftir. Hilda sigur, at hetta var onki óvanligt í Onglandi tá.

Ta> var eisini nógv samband ímillum ensku hermenninar og føroyingar.

— Ofta var> feskur fiskur lagd-uruttan fyri dynar hjá teimum og mangan blivu teir bodnir inn til fólk og vinalagi> ímillum føroyingar og bretar var inniligt

—Hetta vinalagi> gloymdi Doug aldrin. Hann segði allar sínar dagar, at slíka vælkomu og vin-skap sum í Føroyum fanst ikki nakra á>asta>ni, og fyri hann var ongin vakrari blettur á jørðini enn Føroyar. Eg minnst einafer>, vit vóru farin til USA at ferast og stóu uppi á einum bakka við einum stóríngnum útsðni yvir San

Francisco, og eg hevði á munni, hvussu vakurt hetta var. Tá svaraði Doug "ja, men ikki so vakurt sum í Føroyum."

Søgdu at eg var svøk

Ikki minst minnst Hilda, tá i> tíðin kom, at hon, nýgift, skuldi fara til Onglands við manninum at búgva.

Hetta dámdí skyldfólki og vin-fólki ónatúrliga lífi>, tí eg hon so ung.

— Øll bygðin helt at eg var þúra svøk og skyldfólk og vínfólk bøn-a>u og bóu> meg um ikki at fara, tí alt Ongland lá í sori eftir kríggj> og har var onkiuttan fátækradømi, hungur og hall.

— Hjá mær sjálvum var ongin ivi um, at eg skuldi fara og eg siss-a>í tey við, at dámdí mær ikki,

kundi eg altíð koma heimaftur.

Hilda heldur, at nú er ta> kanska undarligt at hugsa sær, at hon skuldi fara. Men hon heldur, at ta> er slíkt vágaf>ni, sum hoyrir und-dóminum til.

— Ung fólk leypa bara í alt, utt-an at hugsa so nógv um ta>.

— Men hartil kemur, at eg hevði fingi> eitt ógvuliga vakurt bræv frá foreldrum Douglas og ta> gjörði, at eg fólði meg vælkomnan mestsum beinanvegin.

—Ta> var Tollaksmessudag 1946, at tey ungu hjúnini fóru til Onglands við farmaskipinum "Barjamu", men tey fingi himm-alsins ódnarveur á túrinum.

— Vit komu til Leith annan jóla-dag og hi>ani fóru vit við toki til Derbyshire, har vit skuldu búgva.

Derbyshire var ein kolabúr mitt í Onglandi. Og ta> var ikki

sørt, at ta> var ein ókendur heimur, sum eg kom til, tá i> eg steig fótin á land í Onglandi

— Har sá eg á fyrsta sinni eitt tok, og ta> var nakra> eg mintist ógíliga leingi.

— Annars var ta> ikki so fátæksligt, sum eg hevði frykta> fyri. Sjálvur var Douglas almenn-ur tænauma>ur og hansara famí-lja hoyrdu til mi>alstättina. Pápi hansara var eisini tænauma>ur og tey høvdu eini snotilig hús.

— Nei ta> vóru ikki fátækslig kor eg kom til, og ta> hjálpti væl, at eg kom at trívast.

Hon sigur, at ta> var ein undar-lig kensla at koma til Onglands. Nógv var> oy>ilagt, nógvir stór-býir vóru slætta>ir við jørðina. Vinnulívi> og vinnlívi> lá í skeljatori og onki var bygt í meiri enn fimm ár.

— Men kortini var ta> eitt slíkt bjartskygni, sum ein ikki skuldi trú> eftir ein slíkan sorgarleik.

— Og eg hoyrði ongan gremja seg, hóast nógv høvdu ta> strævi>. Eitt nú kravdi ta> einar fimm ar-bei>smannalønir fáa tak yvir høvði>, so ta> vóru so mangan, at fleiri húski máttu búgva saman — Ta> var bara hesin sterki viljin til at byggja alt uppáftur, til at byggja hús, skúlar, sjúkrahús og vinnubygningar.

Hilda sigur, at hon hesa tíðina fekk stóra virðing fyri enska fólki-num.

Ein ring heimfer>

Hilda sigur, at hóast familjan hjá Douglas var ómetaliga fitt og tók væl ímóti henni, skarst ikki burtur, at hon var fremmand og at hon ongan kendí. Hon dugdi heilt fitt á enskum, men dialektin var ring at skilja.

— Men ung fólk læra skjótt, so ta> var ikki leingi til eg eg kom á lagi við tí. Eg fekk eisini eina dótt-ur og ta> hjálpti somulei>is væl um. Ta> gekk tó betur og betur at koma í samband við fólk.

— Men tá i> eg segði, at eg var úr "Faroes" hildu nógv, at eg var úr Egyptalandi, tí tey blanda>u við egyptiska konganavni> "Farao". Ta> kom nógvur stuttleiki burturúr tí.

— Tó kendu tey øll tann føroyska fiskin, tí hann var tann besti av øllum, søgdu tey. Á fiskamarkna>inum stó> ta> eisini altí>vi>merkt, hvat var føroyskur fiskur, tí honum vóru fólk ó> eftir og hann var altí> uppi fyrst.

— Vit keypa altí> føroyskan fisk og danskt smør, var ni>urlagi> hjá øllum.

Hilda sigur, at hóast hon kom til Onglands á jólum í 1946, bar ta> longu um summari> 1947, at hon ætla>í sær heim aftur til Føroyar at ferast.

Hygg & Hoyr ynskir lesarum, hyggjarum og lurtarum eitt gott summar

